

Her kan du læse mere

Vejledning om offentligt
ansattes ytringsfrihed,
Justitsministeriet 2025
Folketingets Ombudsmands
hjemmeside
ombudsmanden.dk

Bland dig i debatten Du må godt

Sig din mening, den betyder noget

Pædagoger og ledere oplever virkeligheden i vores daginstitutioner, fritidsinstitutioner og skoler på nærmeste hold. Det er os, der kender hverdagen, og ved, hvor skoen trykker. Den indsigt er der brug for, når vi skal hjælpe politikere med at træffe de rigtige beslutninger for børn og unge.

Derfor opmuntrer BUPL pædagoger og ledere til at blande sig i debatten. Du har en grundlovssikret ret til at deltage i den offentlige debat. Og det er vigtigt, at du bruger den, så offentligheden får indsigt i vores område og får øjnene op for betydningen af pædagogers arbejde og faglighed.

Gennem pædagogers udsagn, beskrivelser og eksempler kan vi vise, hvilke konsekvenser politiske beslutninger får i praksis for det pædagogiske arbejde med børn og unge. Og vi kan vise, hvorfor og hvordan pædagogers profession gør en forskel.

BUPL

Sundkrogskaj 20
2100 København Ø
bupl.dk

BUPL

Du har ret til at bruge din stemme som pædagog

Mange pædagoger og pædagogfaglige ledere er nervøse for at udtale sig om deres arbejdsplads, fag og arbejdsvilkår. Det kan der være mange forklaringer på. For eksempel, at arbejdsgiverne ikke bryder sig om det. Derfor er det vigtigt at slå fast, at du har ret til at udtale dig om dit arbejde som pædagog og give udtryk for dine holdninger. Så hold dig ikke tilbage, når du har noget på hjerte. Giv din mening til kende!

Gode råd når du deltager i debatten

Du må altid fortælle om dit personlige virke som pædagog. Og du må også udtale dig om faktiske forhold og fremsætte kritik af fx vilkår, arbejdsmiljø samt politiske beslutninger.

Der er dog nogle få ting og regler, du skal være opmærksom på, når du deltager i debatten som pædagog. Det vigtigste er, at du aldrig må videregive tavshedsbelagte og fortrolige oplysninger. I arbejdet med børn og unge vil det typisk være oplysninger om enkeltpersoners personlige forhold.

Du skal også være opmærksom på, om du udtaler dig på egne vegne som pædagog eller på institutionens vegne. Hvis du udtaler dig på institutionens vegne, er du underlagt ledelsens instruktioner – og du skal overholde institutionens eller kommunens eventuelle pressepolitik.

Det er generelt en god idé at orientere din nærmeste leder, når du udtaler dig. Men husk, at leder eller arbejdsgiver ikke kan forhindre dig i at stille op til fx interview med medier, skrive debatindlæg og/eller deltage i debatten på sociale medier. Så længe du bare gør det på egne vegne.

Vær opmærksom på tonen

Udover tavshedspligten skal du også være opmærksom på, at du ikke må komme med ærekrænkende udtalelser som fx injurier rettet mod enkeltpersoner eller institutioner. Du må heller ikke ytre dig i en urimelig grov form.

Det er generelt en god idé at være opmærksom på tonen. Selv om du i udgangspunktet henvender dig til en lille sluttet kreds, kan du ikke altid styre, hvor langt dine udtalelser når omkring, fx på de sociale medier.

Vær også omhyggelig med at gengive faktuelle oplysninger og beskrivelser af faktiske forhold korrekt.

Hvis du udtaler dig til medier, er det altid godt at aftale en ramme for interviewet. For eksempel kan du aftale spørgsmål og emner med journalisten på forhånd og fortælle, hvis der er ting, du ikke kan eller vil udtale dig om. Du kan også bede journalisten om at få citater til gennemsyn, når du medvirker i artikler.

Du må også godt udtale dig som leder og tillidsrepræsentant

Arbejdsgiver bruger nogle gange loyalitetspligten som argument for at begrænse ytringsfriheden, specielt når der er tale om ledere.

Hvis du overholder reglerne ovenfor, overtræder du imidlertid ikke din loyalitetsforpligtelse. Private meningstilkendegivelser er næsten altid tilladt, kun topchefer kan få begrænset deres ret til at fremsætte private udtalelser.

Som tillidsrepræsentant har du også ret til at udtale dig kritisk og give din mening til kende. Du skal dog være opmærksom på din forpligtelse til at bidrage til et godt samarbejde.

Der er desværre eksempler på, at arbejdsgiver i strid med loven giver pædagoger mundkurv på eller reagerer med sanktioner, når de udtaler sig. Hvis du oplever det, skal du kontakte din lokale BUPL-fagforening med det samme. Det gælder også, hvis du er i tvivl om, hvad du må udtale dig om. Vi står klar til at støtte op om vores fælles ytringsfrihed.

